



**DETSKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR**

**ŠŤASTNÉ DETSTVO**

**BREZNO**

**Základné informácie a ponukový list**

# Detský folklórny súbor Šťastné Detstvo Brezno

## História

Detský folklórny súbor Šťastné detstvo bol založený v roku 1978. Šťastné detstvo účinkuje na rôznych kultúrno-spoločenských, športových podujatiach, na výchovných koncertoch, otváracích ceremonióch, folklórnych súťažiach, prehliadkach nielen v Brezne, ale i na iných miestach Slovenska. Dynamické vystúpenia našich detí sa stretávajú s veľkým ohlasom na zahraničných festivaloch. Súbor absolvoval festivaly v Maďarsku, Rumunsku, Veľkej Británii, Švajčiarsku, Českej republike, Belgicku, Taliansku, Chorvátsku a Francúzsku.



V detskom folklórnom súbore tancujú deti vo veku od 5 do 18 rokov pod vedením choreografky a umeleckej vedúcej pani Angely Černákovéj už takmer 30. rokov. Súbor má v repertoári spevy, tance, zvyky a tradície zachované dodnes na Horehroní, ale i tance z iných častí Slovenska. Pri hrách a tancoch deti používajú rôzne rekvizity, ako sú šochtáre, varešky, palice, korbáče valašky, košíčky, rapkáče, pišťalky,

ostrohy a iné. Súčasťou dnešného života na Slovensku je i zachovávanie tradícií, ktoré sú zachytené v choreografiách: Morena, Veľkonočné radosti, Fašiangy,



Vianočné koledy a zvyky, Hry na remeslá, Ovce, Regrútov a iné. V horehronských tancoch používajú originálne ručne vyšívané košele a oplecká, ostatné kroje sú štylizované.

V detskej ľudovej hudbe účinkujú žiaci základných a stredných škôl. Hrajú na hudobných nástrojoch: husle, basa, akordeón, pišťalka, fujara i cimbal.

„Súčasná ľudová hudba“

Členmi súboru sú aj sóloví speváci. Takmer všetky tance a choreografie sú plné zábavy, radosti z tanca a spevu a úprimného detského prejavu.

## Repertoár

### Stavanie mája

Postaviť ozdobený máj pred dom dievčaťa je starodávny zvyk takmer na celom Slovensku a zachoval sa dodnes. Postavenie mája je náročné a takto dali chlapci najavo, že sa im dievčatá páčia. Pritom bolo vždy veľa zábavy, ale i nedorozumení. Tento tanec je dynamický dupákový šórový tanec. Práve dupáky, typické pre



región Horehronia dávajú tancu zvláštny charakter a preto niekedy pôsobí pomerne tvrdo.

### Konôpka

Na dedinách v oblasti Horehronia bolo pomerne rozšírené pestovanie ľanu. Tanec dievčat Konôpka je choreograficky spracovaný tak, že znázorňuje siatie ľanu, jeho zber a spracovanie. Následne aj jeho pradenie, tkanie, pranie a polievanie tak, ako sa to voľakedy robilo pri potoku na lúke.



„Tanec Konôpka...“



### Zlatá brána

Tanec Zlatá brána ukazuje šantenie detí spojené so spevom a tancom počas hry na rôzne remeslá.

### Slniečko

Keď sa zima pomíne, deti vyvolávajú slniečko, aby sa mohli ísť hrať vonku a tešiť sa na lúke.

„Zlatá brána, otvorená...“

### Karička

Dievčenský tanec v kolese, rozšírený po celom Zemplíne a Šariši. Karičku tancovali dievčatá najmä na svadbách, priadkach a zábavách. Kroj je štylizovaný – sú na ňom použité krojové súčasti zo Zemplína a Šariša. Je to veľmi ľúbivý tanec, vyjadrujúci hrdosť, tvrdosť a zároveň ľahkosť a rezkosť tanečných krokov.



„Karička...“

### Veľkonočné radosti



Názov tanca dievčat a chlapcov, ktoré spevom a tancom a sčasti i hrami priblížia horehronskú oblievačku. I tu sa mládenci spolu s dievčatami vyšantili, pobavili, no niekedy aj pohnevali. Piesne, melódie a kroje sú z rázovitej horehronskej obce Pohorelá. Ako rekvizity používajú na oblievanie šochtáre (drevené nádoby na vodu) a korbáče.

### Popred náš dom

Je to dynamický, dupákový šórový tanec z Pohorelej. Práve dupáky dodávajú tancu výrazný a tvrdý



charakter. Za povšimnutie stojí ojedinelé pohorelské nárečie.

### Na regrúta

Oblúbená hra mladších detí, ktoré sa aspoň na chvíľku môžu hrať na dospelých. Tanec je spracovaný do istej miery aj divadelne. Tu možno vidieť, ako sa v minulosti verbovalo na vojnu, rozlúčku mladých mužov s frajerkami, rodičmi a priateľmi.



### Na salaši

Dej sa odohráva na salaši. Malí chlapci predstavujú pastierov a dievčatá ovečky. Pri hrách vytvárajú košiare v rôznych obmenách.

### Čpkre



Čpkre je názov tanca, ktorý pochádza z goralsko-gemerskej oblasti. Goralská oblasť spája do jedného celku obce s prevažne juhopoľským nárečím s karpatsko-slovenskou kultúrou a tradíciami.

K takýmto obciam patrí napríklad Liptovská Teplička a Pohorelá. V tanci sú prezentované

náročné tanečné útvary, ktoré vznikli v 17. a 18. storočí. Sú to starosvetské čardáše, polky, kalamajky a čpkre – drobčenie prvkov. Kroje použité v tanci pochádzajú z obce Pohorelá.



### Detvianska veselica



Podpolianska tanečná oblasť sa nazýva aj detvianska vrchárska, alebo aj laznicka. Tancuje sa väčšinou v mäkkom podrepe – hovorovo povedané: „tanečník sa musí posadiť“. Nohy sa takto odľahčia a vo všetkých zhyboch sa môžu voľnejšie pohybovať. V tomto tanci je vyjadrený princíp

hravosti, súlad a harmónia tela, pohyb nôh, drieku a rúk, čo je pomerne náročné v individuálnych prejavoch tanečníkov.



## Šarišská polka



Je to pekný a pôsobivý tanec z východného Slovenska z oblasti Šariša. Má nádych modernej folklórnej tvorby, je obohatený o známe šarišské prvky. V tanci je vyjadrená tvrdosť a zároveň i ľahkosť krokov. Chlapci majú na čizmách pripevnené ostrohy, ktoré pri tanci cengajú (v šarišskom nárečí sa hovorí že „čerkajú“). V tanci sú použité štylizované kroje, ušité s prvkami pôvodných šarišských krojov.



## Hoc aj Horehronie



Tancujú dievčatá a jeden chlapec. Tanečníci cifrujú, dupkajú, tleskajú, spoločne vytvárajú páry, kolesá, šóry (rady), ktoré sú typické pre horehronský región.

### Hoja d'und'a, hoja

Tancujú dievčatá a jeden chlapec, vyjadruje sa svätenie jari, prechod do detských hier – konkrétne „Na zelenej lúčke sedí zajac...“, „A Ty Anča stoj v kole...“ a tanec sa končí hrou „Šijeme vrecia, šijeme...“



DFS má v repertoári aj tance ako „Ej Ondrej, či čuješ?“ – tanec v ktorom sú vyjadrené zvyky na horehroní na Ondreja či rómsky - „cigánsky“ temperamentný tanec „Upre roma ! (Hore sa cigáň!)“, ale i detský tanec „Húsatká...“



## Kontakt:

Detský folklórny súbor Šťastné detstvo  
Švermova 7  
977 01 Brezno  
Slovenská republika  
[www.stastnedetstvo.sk](http://www.stastnedetstvo.sk)  
[info@stastnedetstvo.sk](mailto:info@stastnedetstvo.sk)



Umelecká vedúca, choreografka: Angela Černáková, tel. č.: 0902 564 465  
Vedúci ľudovej hudby: Ivan Nemky  
Organizačný vedúci: Peter Varga tel. č.: 0908 213 124  
0918 740 691  
Predseda výkonného výboru: Eva Vlčková tel. č.: 0905 908 846  
Podpredseda výkonného výboru: Bibiána Ďurindáková 0902 335 993



Detský folklórny súbor Šťastné detstvo z Brezna je Občianskym združením.  
Zabezpečuje rôzne tanečné vystúpenia, spevy, či muziku podľa požiadaviek usporiadateľa.  
V prípade záujmu kontaktujte hore uvedené telefónne čísla, resp. e-mail.

Tešíme sa na Vás!!!

Text vytvoril a štylizoval: Angela Černáková, Stanislav Kester, Peter Varga  
Fotografie: Archív DFS, Peter Varga  
Grafická úprava: Peter Varga

Brezno  
2008